

verne —, gaar af, eller man paa en eller anden Maade skulde blive utilfreds med hans Styrelse, for Staten at overtage denne Eiendom. Forslaget er paa ingen Maade i Statens Disfavør. Ivertimod, det forekommer mig noget tvivlsomt, men det maa den ærede Minister bedre vide, om egentlig en Mand kan være vel tjent med Forslaget i § 4, saaledes som den her er formuleret, eller om man ikke gaar ham for nær. Der siges jo ikke, at han skal have nogen Løn for det Arbejde, han egentlig har lagt deri, men det skal jeg lade staa. Naar den ærede Minister mener at kunne bruge denne Paragraf, kan der selvfølgelig ikke være Noget fra den finansielle Henseende at indvende derimod. Altsaa, det vil være den letteste Sag af Verden for Staten at faae Sagen i sin Gaand, naar den ønsker det, og saa er der jo i Forveien gjort en Erfaring om, hvorledes en saadan Anstalt skal drives. Altsaa, jeg forstaar ikke de Indvendinger, man har reist imod Lovforslaget gaende i den Retning, at man har sagt, at det skulde være en Statsanstalt. Thi det forekommer mig netop, at Forslaget her forbereder en Statsanstalt. Lægge vi nu dette Lovforslag tilside, uden at sætte et andet i Steedet, vil det vistnok være afskillige Aar, inden man naaer til en Statsanstalt. Smidertid kunde den Anstalt, der er paataent, være prøvet, og man kunde derigjennem have indsamlet Erfaringer. Altsaa forekommer det mig netop at være en særdeles praktisk Maade at komme til en Statsanstalt paa, hvis man maatte ønske det. Det er jo imidlertid muligt, at der kan gaa en længere Aarrække, inden man kommer til det, og at den private Virksomhed kan vise sig saa heldig, at den kan fortsættes, det vil bero paa den paagjældende Mand og hans eventuelle Afstøser. Endelig har en af Forhindringerne for Lovforslagets Vedtagelse været den, at der kom et Tilbud fra Gl. Bakkegaard om, at man derfra vilde forære Staten Anstalten; men selve Tilbudet er, som der er gjort opmærksom paa andetsteds, af en temmelig løs Bestaffenhed, idet Tilbudet ikke gaar ud paa Andet, end at man i en nær Fremtid vil tage under Overveelse, om man vil overdrage den til Staten eller ikke. Men medens Græsset grov, dør Koen. Jeg tror i alt Fald ikke, at et Tilbud, der er saa vagt, skulde være stiftet til at være en Forhindring. Men sæt, at Tilbudet bliver iværksat til næste Aar eller i den nærmeste Fremtid, saa gaar dermed jo ikke det Allermindste i stykker, thi denne Anstalt har vi meget god Brug for, den kan benyttes simpelt hen til Børneskolen med sin Pleieafdeling. Derved bliver den anden Anstalt, som man paatænker for uheldbrede lige Landsfvage, ikke overflødig; altsaa ogsaa det Tilbud forekommer mig paa ingen Maade at lægge Hindringer i veien for det Lovforslag, som her er forelagt. Endelig har man sagt, at det ikke var rigtigt at anlægge saa stor en Anstalt,

man skulde hellere have flere mindre, og man har tænkt paa, at der tillige kunde blive en i Sylland. Jeg skulde meget gjerne ønske, at der kunde blive en i Sylland. Det vilde være en Lettelse for Forældre og Andre, der staa i Forbindelse med de paagjældende Menneker, som f. Ex. deres Børgere, eller hvem det nu kan være, hvis de kunne faae en lettere Adgang til en saadan Anstalt. Det vilde jeg ønske, men jeg vil sige, at en Anstalt for 100 virkelig ikke forekommer mig at være saa overmaade stor, og naar man skal have Løge og det samme Tilsyn, er der Udskilligt, der taler for, at man først prøver sig frem med en Anstalt paa 100. Det vil rimeligvis i en nær Fremtid vise sig, at en Anstalt paa 100 ikke er istand til i Længden at kunne tilfredsstille Behovet; thi efter de Oplysninger, der allerede ere fremkomne fra den af mig nævnte private Komite i 1874, var der den Gang ikke mindre end 570 Individer af den Slags, som man kan betegne som hørende til de Abnorme. Vel trængte de ikke alle til at komme paa en Anstalt som den foreslaaede, men omtrent 350 trængte til det. Af de 570 Individer vare kun 102 af nogenlunde velstaaende Familie, medens 326 vare Børn af fattige Forældre og 142 af Forældre, der nøde Fattighjælp. Det er desværre en sørgelig Kjendsgjerning, at den Slags Abnormiteter fremstaar af naturlige Aarsager mest i de lavere Lag, og at de lavere Samfundsklasser ere de, der mindst ere istand til at kunne opdrage, pleie og udvilde deres Børn, tror jeg vil være indlysende. Brede Medlemmer ville vistnok som jeg have lagt Mærke til, hvilken Plage, hvilken Smerte det kan være for de paagjældende Familier, hvilken Lyngsel det kan være for Huset at have saadanne Individer, der næsten kunne sætte Huset tilbage baade i økonomisk og aandelig, ja i enhver Henseende. Jeg tror derfor, at selv med den Betragtning for Die, at man vil have flere Anstalter, gaar den rette Veie til flere mindre Anstalter netop derigjennem, at vi nu tage, hvad her bydes, og jeg skal ikke negte, at den Mand, der har baaret denne Sag frem siden 1868, og som tidligt og fildig har været paasærde for disse Anstalter, har jeg fuld Tillid til, og jeg tror, at man maasse først, naar han er gaaet bort, vil paastjønne Alt, hvad han har udrettet for denne Sag i Mennekehedens Interesse og har udrettet for de Forladte, som de fleste af os ikke have Lyst til at sysselsætte os med. Af disse Grunde

Nettelse.

Sp. 3016, L. 5 f. n.: „Rottterne“ læs: „Rottterne og Musene“.